

**Postillatio Ioan. Bugenhagii Pomerani in evangelia : usui
temporum et Sanctorum totius anni seruientia, ad preces
Georgij Spalatini scripta ...**

<https://hdl.handle.net/1874/452851>

POSTILLA

TIO IOAN. BVGENHAGII POE

MERANI IN EVANGELIA,

usui temporum & Sanctorū totius an-

ni seruientia, ad preces Georgij

Spalatini scripta.

HABES HIC ET CONCIONVM

& meditationum copiosissimā syluam, quis

quis es, cui cordi est pietas.

POSTILLA

TO JOHN FROBENIUS
MERRILL & COMPANY
NEW YORK

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

POSTILLA

TIO IN EVANGELIA, VSUI
temporum & Sanctorum totius an-
ni seruientia.

IN DIE PASCHAE.

Euangelion Marci ultimo.

Valde mane una sabbathorum &c.

Hic de fructu resurrectionis dicendū est, quod ipse
suis resurrectio, sit nostra iustificatio. 1. Corint. 15. Ro-
ma. 4. & 6. cap. Et q̄ cernentes eum surrexisse no-
strā fidē confirmant, O mors ero mors tua &c.

Hec ratio humana non credit, ideo eunt emptum
aromata, uncturae corpus.

Comnia fiunt à mulieribus humano more, & ideo
exprobrat eis incredulitatem.

SECUNDA FERIA PASCHAE.

Euangelion Lucae ultimo.

Duo ex illis ibant &c.

Sic sumus omnes affecti, ut isti duo discipuli, si no-
bis relinquimur, dum in malum praesens respicimus, nō
in dei uerbū, quae est diffidentia. Ostulti & tardi cor-
de ad credendum.

A 2 Reuocati

2 **R**euocati ad uerbum, ardentius quidem accendi
mur interpretatione, sed tamen primum cognoscimus
CHRISTVM, cum frangit nobis panem sui uerbi,
singulorū cordibus ipse doctor apponit.

3 **V**erbum dei accendit cor fide, fides producit cha-
ritatem, quæ cogens etiam dicit: Mane nobiscum do-
mine &c.

TERTIA FERIA PASCHAE.

Euangelion, Luce. 24.

Stetit IESVS in medio &c.

1 **P**ax uobis, ego sum, nolite timere, Hic est fructus
passionis & resurrectionis CHRISTI, pax nostra,
cognitio CHRISTI, fiducia &c.

2 **N**emo desperet quod non satis fidat, Christus dicit,
Nolite timere &c. ipsi uero contra turbantur.

3 **M**ane infirmitatem, ut alia, fert in suis Christus, et re-
uelat, uerbo & signis, sicut adhuc Euangelio et sacra-
mentis facit.

4 **S**criptura de Christo morituro & resurrecturo,
fructum uero prædicationis spiritualis uitæ, & resurre-
ctionis peccatorū in omnes gētes per nomē ipsius,
& per nihil aliud esse.

QUARTA FERIA PASCHAE.

Euangelion Iohannis. 21.

Manifestauit se iterum Iesus &c.

La bore

1 **L**abore et sudore uultus uult nos uiuere dominus, iccirco talibus apparet, non pharisæis in templo.

2 **O**fficijs charitatis uult cognosci dominus. 2. Pet. 1. satagite & c. uiuentibus sibi absconditur.

3 **A**llegoria, Nocte nihil prenditur Christo .i. prædicatione legis & operũ. Paulus: Nox præceßt. Mane .i. Rom. 13. cū cœperint corda nostra spiritu reuelari, apparet quidē, sed uerbo cognoscitur esse dominus et triũphator legis, peccati, mortis & inferorum.

4 **E**adē est fides sanctorum, non eadem opera, omnes enim ueniunt ad Christum, sed alius pedes, alius nauigio etc.

5 **A**ttende quod omnes per tribulationes ueniunt, quæ aquæ dicuntur in scripturis. Psal. Quoniã intra= Psal. 68. uerunt aquæ, usq; ad animam meam.

IN OCTAUA PASCHAE.

Euangelion Iohannis. 20.

Cum sero esset factum & c.

1 **D**efectus fidei in discipulis. **M**etuumt (ut oēs quot quot non sunt spiritu confirmati) & præterea Thomas non credit.

2 **S**ine manifestis signis nõ credunt, sed beati qui nõ uiderunt & crediderunt.

3 **S**igna unde ipse cognoscatur, ostendit. In tribulatione & cruce disces **CHRISTVM**.

- 4 **Pax** nostra est fructus resurrectionis.
 5 **Sicut** Christus missus est, ita & nos mittimur. Ne-
 mo ergo speret sine cruce glorificari.
 6 **Potestatem** ligandi & soluendi habent uere Chri-
 stiani. i. in quibus est Christi spiritus.
 7 **Hec** autem scripta sunt & c. Hic uides quæ scripsit
 Iohannes satis esse ad fidem, & ubi fides sit, illic esse
 uitam per mortē Christi, uana est ergo doctrina quæ
 non est Euangelica.

**DOMINICA MISERICORDIAS
 DOMINI.**

Euangelion Iohannis 10.

Ego sum pastor bonus & c.

- 1 **Christus** solus pastor est, Pascit aut uerbo sicut dicit
 Iohan. 21. cit Petro, ut credant, ut uiuant, alia sunt uenenum.
 2 **Christus** sollicitus excubat pro ouibus suis, consola-
 tio magna, de qua loquuntur propheta.
 3 **Christus** ut solus pastor est, ita solus nouit qui sunt
 sui, quem oues in uerbo cognoscunt.
 4 **Vna** quidē uox est. i. uerbū Christi, sed diuersa uo-
 catio, uocat enim nominatim, hūc sic, alium aliter.
 5 **Traditiones** humanas hic pastor non nouit, cuius
 Iohan. 18. regnum non est de hoc mundo.
 6 **Qui** sua querunt, in tentatione non persistant, diū
 frustrantur, eo quod quæsierant.

Dominica

DOMINICA IV BILATE. 8.

Euangelion Iohannis 16.

Modicum & iam non uidebitis me.

1 **F**ides uera tentatione probatur, Tunc enim uide-
tur Christus abesse.

2 **A**marior fit tentatio, quod deus aduersarijs uide-
tur fauere, mundus gaudebit & c.

3 **C**onsolatio ex uerbo, Fidelium tristitia tempora-
ria est, leticia aeterna, Infidelium gaudium tempora-
rium, tristitia aeterna.

4 **I**n omni tribulatione et aduersis solemur nos hac
similitudine: Mulier cum parit tristitiam habet.

DOMINICA CANTATE.

Euangelion Iohannis 16.

Vado ad eum qui me misit.

1 **C**hristi regnum est spirituale, non externa admini-
stratio, ergo fiduciam carnis aufert, ut spiritu possit re-
gnare in cordibus credentium.

2 **C**aro uult sine cruce glorificari.

3 **S**piritus sanctus arguet mundū. i. oīa nostra morti-
ficat & damnat, peccatum, iustitiam, iudicium.

4 **E**rgo sine spiritu, nobis nostra placent, et manemus
in damnatione, quacunque sanctitate & sapientia ui-
deamur aliquid esse.

5 **S**piritus docet omnia quae scire oportet, profecto

A 4 non

Nota. non alia q̄ quæ Christus docuit. Docuit Christus, sed uerbū sine spiritu nō intelligitur. Sugeret &c.

6 De peccato quia nō credit etc. Ergo sola incredulitas uere peccatū est, reliqua sunt huius radicis fructus.

7 De iusticia, quia ad patrem uado &c. Regnū non externum auspicaturus. Et iam non uidebitis me etc. quia regnū meum nō est de hoc mundo, ut confundatur tōtus mundus, per spiritū, quod mundus ponit iustitiam in externis.

8 De iudicio &c. Quod mundus nō iudicat & condemnat, sed probat Sathanam iam iudicatū .i. cuius regnum iam iudicatum est, errore detecto.

DOMINICA VOCEM IOCVNDITATIS.

Euangelion Iohan. 16.

Quicquid petieritis patrem &c.

1 **Promissio.** Non solū promittit, sed & iurat nos exaudiendos, sed per se mediatorem, sacerdotem.

2 **Petendum** autem hoc, ut habeamus pacem per fratrem Rom. s. quod est gaudium plenum.

3 **Hec in prouerbis** &c. Hactenus meū uerbum non potuistis capere, omnia uidebantur uobis esse prouerbia, et obscura quædā. Veniet tempus ut cū dederō spiritum, quando per spiritum meū palam loquar. i. aperte in cordibus uestris ea quæ patris mei sunt. Summa,

Nota. sine spiritu nō intelligitur uerbū. In illo die. s. accepto spiritus

5.
cto spiritu. **E**cce nunc palam loqueris &c. presumptio est non intelligentium uerbum.

IN DIE ASCENSIONIS.

Euangelion Marci ultimo.

Discumbentibus undecim etc.

Euangelion hoc exponunt contra Euangelij historiam, in quo quidam offensi, putant quaedam non scripta à Marco, sed error est & indiligentia. Marcus scribit summam illorum quae gesta sunt, à resurrectione usque ad inuulgatum mundo Euangelium. Nouissime, non in die Ascensionis, sed in uespera diei resurrectionis post apparitionem in Emaus, Lucae. 24. Iohan. 20. **E**t dixit eis, alio die in monte Galileae: Euntes in mundum &c. Matth. ultimo. **E**t dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, scilicet die quadragesimo, Act. 1. **A**lli autem profecti sunt, scilicet post acceptum spiritum &c.

1 **F**idei tarditas et imperfectio in sanctis, est nobis magno solatio.

2 **P**redicate Euangelion, non aliud, omni creaturae, non solum Iudaeis, sed & gentibus, principibus etc.

3 **E**uangelion audire uanum est nisi credas, oportet esse Theodidactos. Esa. 52.

4 **A**d infidelitatem relaberis, nisi iugiter baptiseris igni & spiritu sancto, scilicet usque ad nouissimum diem.

5 **S**igna ad infidelitatem data sunt, ut per haec ostendatur

A 5 deretur

deretur mundo, hoc esse uerbum dei quod prædicatur domino, inquit, cooperante & c.

6 **S**igna facta sunt, & iam beatificamus dei Apostolos, ergo non opus est signis, ut sciamus eorum uerbum esse dei.

7 **S**ed audimus, habent Mosen & prophetas, habet Christum & Apostolos, illos audiant.

8 **I**n spiritu tamen hæc omnia signa fiunt, usque ad cõsummationem mudi. Euangelio eijcitur princeps tenebrarum cum suis serpentibus Gen. 3. cap. Noua confessio auditur in conuersis, **E**t si quid infidelitatis nobis inciderit, protinus uerbo fugabitur, ut discamus non fidere nobis. Et præterea credentes aliorum infirmitatibus & compatiuntur, & medebuntur.

9 **C**hristus uisibilem speciem hinc abstulit (sic enim expediebat) ut doceret regnum suum non esse in elementis mundi huius. Coloss. 3. Si cõsurrexistis cū Christo & c. ut. s. regnaret in cordibus credentium. et sacerdos esset in æternum apud patrem pro nobis.

DOMINICA EX AUIDI.

Euangelion Iohannis 15.

1 **S**piritus ueritatis dicitur, quia ueraces nos facit, sine quo omnis homo mendax est. **Q**uid ergo liberum arbitrium, & doctrinæ humanæ? Spiritu dei inspirati locuti sunt propheta & Apostoli 2. Petri. 1.

— testimonio

2 **I**lle testimonium &c. Rom. 8. Spiritus testimonium reddit. Spiritus intus, uos uerbo foris.

3 **D**e scandalo crucis & stultitie Christiane prima Corinth. primo cap.

IN DIE PENTHECOSTES.

Euangelion Iohannis 14.

Si quis diligit me &c.

1 **S**i quis diligit &c. In hoc uerbo te contēplare num credas, Dilectio & fides non separantur.

2 **V**eniemus &c. Templa dei sunt credentes, uncti spiritu Psal. 40. 1. Iohan. 2. cap.

3 **S**ermo Christi nō est carnalis, sed potētia dei. Ro. 7.

4 **P**aracletus docet omnia, non foris audita prædicatione, quæ est tantum ministra spiritus.

5 **H**inc somniant nostri, quod spiritus reuelat multa, alia ecclesie, præter Euangelion Christi: Quæcumq; inquit, dixi uobis, non alia.

6 **P**acem quæ est nobis in Christo per fidem iustificata Rom. 5. tis, & mundus & princeps mundi impugnant.

7 **U**t cum factum fuerit credatis. Cum abiero ingruet uobis tentatio & persecutio. Tunc hæc uerba sint uobis solatio. Quæstio Augustini nihil est in hoc loco.

FERIA II. PENTHECOSTES.

Euangelion Iohan. 3.

Sic deus dilexit mundum &c.

Dilexit

1 **D**ilexit nos in dilecto filio suo ante mundi constitutionem Ephe. 1. Ergo sicut Christus perire non potest, ita neque nos, modo per fidem simus in Christo Ro. 8. **Q**ui proprio filio suo &c.

2 **N**on misit &c. s. nunc. Nam post non dicitur mitti, sed uenire ad iudicium, sicut ubique legis.

3 **C**aro iudicium dei ignorat, sicut & iustitiam dei. Non uidet incredulos iam iam esse damnatos.

4 **H**oc est iudicium &c. Vide hic quid sit Iohan. 16. Arguet mundum de iudicio.

5 **V**ide hic opera bona esse fructum lucis fidei, mala tenebrarum. i. infidelitatis & hypocrisis.

FERIA III PENTHECOSTES.

Euangelion Iohan. 10.

Qui non intrat per ostium &c.

1 **S**olus Christus pastor, ostium, ostiarius, habet uerbum uitae, reuelat patrem.

2 **A**lij qui ueniunt. i. qui non intrant per ostium non habentes uerbum uitae, fures sunt & latrones quaerentes sua, docentes iustitiam humanam et mandata hominum.

3 **O**ues Christi, solius Christi uocem agnoscunt et sequuntur.

4 **V**ocat nominatim. i. alios sic alios aliter, nouit deus qui sunt sui. Non est ecclesia quae gloriam mundi sequitur, & in mundo magnificatur.

Feria

FERIA IIII. PENTHECOSTES. A.

Euangelion Iohannis 6.

Nemo uenit ad me. &c.

- 1 **N**on cognoscitur Christus nisi patre trahente. i. in-
tus docente. Matth. 16. Caro & sanguis &c.
- 2 **C**hristus est lignū uitæ, à quo prohibitus est Adam
Est sapientia dei. Prouer. 3. Preciosior est &c.
- 3 **M**anna uetus. i. iustitiæ legis nō uiuificabant. Chri-
stus creditus uiuificat in æternum.

DOMINICA TRINITATIS

Euangelion Iohannis 3. cap.

Erat homo ex phariseis &c.

- 1 **E**gregium hic est exemplū sapientiæ rationis &
stultitiæ Christi, siue iustitiæ spiritus.
- 2 **V**ir sapiens & inculpatus arguitur, quod quæ dei
sunt, ignorat, qui nihil minus sperauerat.
- 3 **I**ustitiam legis putat aliquid esse, Christus docet 1. Cor. 1.
iustitiam esse regenerationem. i. carne mortificari.
- 4 **Q**uomodo potest &c. Ratio humana compren-
dere non potest, iustitiam dei stultitiam iudicat.
- 5 **S**ic est oīs etc. Ergo occulti sūt spūales et à carne nō
agnoscūtur. Quid ergo nobis cū pōpa ecclesiastica?
- 6 **Q**uod natum est &c. Hic, omnia nostra quanti su-
mus damnantur. (rificandum.)
- 7 **N**emo etc. Ostēdit se p̄ stulticiā crucis cū suis glo
In die

IN DIE CORPORIS CHRISTI.

Euangelium Iohannis 6.

Caro mea uere est cibus etc.

1. *Satis ex textu constat hoc de sacramento panis ac uini nō dici, sed de fide. Qui credit Christi carnē & sanguinē pro se traditū, is edit et bibit in spū sine cessatione, quia nunq̄ cessat credere. Hoc modo indigne nūq̄ editur et bibitur Christus. Imō nō potest aliter edi et bibi, nisi digne. i. per gratiam & uitam æternam. Sacramentum multi indigne edunt. 1. Corint. 11.*
2. *Qui credit in me etc.* Exponit qd sit edere et bibere.
3. *Ego sum uita eius, sicut pater est uita mea.*
4. *De differentia manne & huius panis. uide supra feria 4. penthecostes.*

DOMINICA PRIMA POST TRINITATIS.

Vide Sermonem Martini Lutheri, de diuite et lazaro. Luc. 16.

DOMINICA II. POST TRINITATIS.

Euangelion Luc. 14.

Homo quidam fecit cœnam magnam.

1. *Ad gratiã euangelicã uocantur multi, predicatione uerbi, uenirent multi, sed timent suis cōmodis.*
2. *Villam aut iuga boum emerē, & uxorem ducere non sunt peccata, sed peccant qui propter hæc nolūt uenire ad cœnam.*

Hi non

3 **N**i non dicuntur rapere aliena, sed emere sua, non scortari & adulterari, sed ducere uxorem. In specie ciuiles & optimi uiri, sed sine timore dei & fide.

4 **I**udei qui uidebantur legis obseruatores, primis inuitati sunt, Deinde qui in Iudæa erant publicani, meretrices & peccatores ueniunt, Tertio gentes perditissimi deccatores extra Iudæam.

DOMINICA III. POST TRINITATIS.

Euangelion Lucæ. 15.

Erant appropinquantes etc.

- 1 **F**ides peccatorum. i. qui se agnoscunt.
- 2 **M**urmur phariseorum. i. qui sibi iusti sunt.
- 3 **E**uangelij natura.
- 4 **C**haritas dei commendatur, in Christo nos peccatores reducentis.
- 5 **I**ustitia per solum Christum est. **Q**uis se reducere non potest. **D**rachma se redimuenire non potest. **C**ontra liberum arbitrium.

DOMI. IIII. POST TRINITATIS.

Euangelion Luc. 6.

Estote misericordes. etc.

- 1 **C**redentibus misericordiam mandat. s. non iudicare, non condemnare, donare peccata & iniuriam.
- 2 **S**ic nomine fratris reddet nobis deus sicut fecimus fratribus. **S**imile alibi: **R**ecipient uos in æterna Luca, tabernacula.

tabernacula.

1 Iudicium hominum contra fratres, non solum esse iniquum, sed etiam impium, meram hypocrisim.

DE EVANGELIO .V. DOMINI
ca post Trinitatis lege sermonem Martini Lu
theri, de festo Petri & Pauli.

DOMI. VI. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 5.

Nisi iusticia uestra &c.

1 Iustitiã dei esse per fidem, hoc est, cordis iustitiã, externa iustitia quantũcunq; speciosa, pharisaica est.

2 Arborem bonam uult dominus, sine qua fructus bo ni non sunt.

3 Iustitia pharisaica est, Non occidere manu, licet irascaris interim corde, Iustitia Christianorum non irasci quidẽ, hic semper necesse est, ut postulemus ue niam à deo, cognoscentes nos peccatores, id quod ad hanc iustitiam pertinet.

4 Sine reconciliatione fratris, nihil acceptum deo, Et uel hinc discant nostri, quæ sint opera bona quæ deus magnificauit.

DOM. VII. POST TRINITATIS.

Euangelion Marci. 8.

Cum turba plurima &c.

1 Misereor &c. Repetendum est Matth. 6. Scit pater uester

9.

uester quod his indigetis. **L**ocus contra tentationem
de uictu.

2 **U**nde? &c. Diffidentia sanctorū quā legimus, nos
solatur, ne desperemus ppter imbecillitatem fidei.

3 **S**i hæc recte intueremur, contra omnem rationis
dispensationem fieri, cogitaremus. Non te deseret de-
us sorte duos dies uicturū, qui te triginta annis abun-
de paut.

7 **O**mnis creatura dei bona est, si cū gratiarū actiōe
sumatur, sanctificatur enim per uerbū. 1. Timo. 4.

DOM. VIII. POST TRINITATIS.

Euangelion. Matth. 7.

Atendite à falsis propbetis etc.

1 **D**octrinæ demoniorum in hypocrisi, loquentium
mendacium. 1. Timo. 4.

2 **S**peciem habentes pietatis, uirtutem eius abnegan-
tes. 2. Timo. 3.

3 **C**onfitentur se nosse deum, factis autem, quibus tri-
buunt iustitiam, negant. Titum. 1.

4 **M**agistri mendaces qui introducent sectas per dia-
tionis. 2. Pet. 2.

5 **S**ed nihil operum quod non reuelatur Matth. 10. In
sipientia eorū crit nota oibus hominibus. 2. Timo. 3.

6 **H**odie fructus uidemus, deo aperiente nobis oca-
los. Nihil est quod hæc exponant de crassis peccatis,

B De his

Matth. 7 De his dicit, Qui ueniunt in uestimentis ouium & dicunt domine domine &c.

DOMINICA IX. POST TRINITATIS,
uide Sermonem Martini Lutheri de Mamnone.

DOMI. X. POST TRINITATIS.
Euangelion Lucae 19.

Cum appropinquaret &c. Fleuit.

1 Hoc Euangelion docet nos fidem & charitatem & admonitionem. Fidem in eo quod praescribit nobis Christum qualis sit, uide Zachariae 9.

2 Christus suae laudis oblitus, quae offerebatur sedenti super a sinu, flet mala uentura populo. Charitas.

3 Tempus uisitacionis suae non cognoscunt, qui iam praedicato Euangelio non suscipiunt Christum, hinc pereunt. Admonitio haec est.

4 Et hodie quid aliud est ecclesia quam domus negociationis, omnia uenduntur nobis etiam ipsa remissio peccatorum.

DOMI. XI. POST TRINITATIS.
Euangelion Lucae 18.

Ascendebant in templum duo homines.

1 Lucas sua praefati uincula declarat parabolam.

2 In phariseo uides exemplum illorum qui fidem non habent, & suis operibus se iudicant sanctissimos.
Publicanus

Publicanus sine omni merito per solam fidem (qua soli deo tribuit iustitiam, & non diffidit de pietate benigni patris) iustificatur.

Vnde parabola ostendit nos sola fide iustificari absque omnibus operibus & meritis.

DOMI. XII. POST TRINITATIS.

Exiens Iesus. Marci. 7.

1 Fides aliena offert daemonicum Christo, ut et ipse expulso demone possit credere.

2 Sic fides aliena mihi subuenit, ut propriam det mihi Christus fidem, Sic pro Turca oramus.

3 Fide iustificatus audit uerbum, & ore confitetur Christum, Fructus noui hominis.

Rom. 10.

4 Et praecepit etc. Declarat se non suam gloriam querere.

DOMI. XIII. POST TRINITATIS.

Euangelion Luc. 10.

Beati oculi & c.

1 Videbant discipuli & audiebant carne, & mente intelligebant utrumque; non est datum ueteribus sanctis, qui etiam in carne & uidere & audire cupiebant id quod spiritu praeuidebant, pharisaei uero qui uidentes & audientes non intelligebant. Esaia. 6.

2 Quid faciendo & c. Populus legis de operibus legis interrogat, lex dilectionem cordis requirit.

3 Diliges & c. Haec lex nos omnes damnat.

B 2 Proximus

- 4 Proximus est quicumq; egenti potest bene facere.
 5 Si quid super erogaueris & c. Stulti hinc confirmant humanas traditiones, sed frustra. Duo denarii sunt quos supra dixi, uinum & olcum. i. lex & Euangelium. Quid enim aliud pro cura aegroti committetur famulo, q̄ quibus ipse usus fuerat? Aut certe sunt fides et charitas, quæ sola prædicanda sunt, Nam stulti Episcopi supererogare uolunt, qui nondum erogauerunt.
 6 Supererogare nõ est præceptum ijs & traditionibus onerare aegrotũ, Quid enim stultius? Sed fidele consilium dare ubi manifestum non habes dei uertum, sicut Paulus fecit. 1. Corinth. 7.

DOM. XIII. POST TRINITATIS.

Vide sermonem Martini Lutheri.

DOM. XV. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 6.

Nemo potest duobus dominis seruire & c.

- 1 Qui uolunt diuites fieri & c. 1. Timoth. 8.
 2 Laborandum est, sed cura & sollicitudo deo relinquenda. Exemplũ agricolæ q̄ postquã oĩa fecit, expectat à deo fructum & messem, Omnes sic tenemur.
 3 Qui oĩa uestit et nutrit, quorũ ipse creator est, magis nos uestiet et nutriet, quorũ præterea etiã pater ẽ.
 4 Gentes sunt, non Christiani, qui deo non confidentes suam prouidentiam statuunt sibi.

Hoc tan

11.

1 Hoc tantum contendite precibus à deo, ut sitis per
fidem filij eius, et hæc oïa adijcientur à patre, filij non
provident sibi, sed pater ipsis. Magna consolatio.

DOM. XVI. POST TRINITATIS.

Euangelion. Luc. 7.

Ibat IESVS in ciuitatem Naim.

1 **C**haritas sui obliuiscitur & miseras sentit proxi-
mi, ita hic Christus uiduam hanc sibi induit.

2 **A**llegoria. Concupiscentia ex Adam, nos conti-
nue fert in sepulchrum, tenens usq; in mortem, hic nul-
lum remediũ est nisi misericordia Christi, huius tactu,
in corde cessat impetus ille, huius uoce. i. uerbi prædi-
catione, quod efficaciter tangit cor, mortui reuiuiscis-
mus in suam gloriam.

DOMI. XVII. POST TRINITATIS.

Euangelion Luc. 14.

Cum intraret IESVS in domum cuiusdam &c.

1 **B**ene sentit hydropicus de Christo, Ecce fidem.

2 **C**hristus miseretur, Ecce charitatem.

3 **O**pera bona sunt, seruire proximo.

4 **C**haritas dispensat etiam de manifesta lege dei,
Non sic Hypocritæ sentiunt.

5 **S**abbatum illud carnis, sabbatum Christianum signi-
ficabat. Esaie. 56. Heb. 4.

6 **O**mnes inuitati sumus ad dei gratiã, sed Pharisei

B 3 sedent

sedent in primo loco per hypocriticam sanctitatem.

DOMI. XVI. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 22.

Pharisei audientes &c.

1 **Hec duo mandata nos damnant, tantum abest ut lex iustificet.**

2 **Solus spiritus ea implet. Ergo quicquid est nostrum, aduersum est legi dei.**

3 **Si omnia in dilectione consistunt: Ergo opera non iustificat, sed sola fides. Felix qui habet eam.**

4 **Christus deus est & homo, filius & dominus. Dauidis, Ergo solus inter Deum & hominem mediator est. 1. Timoth. 2.**

DOMINICA XIX. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 9.

Ascendens IESVS in nauiculam etc.

1 **Aliena fides offert quidem peccatores, sed fides propria mox excigitur, Confide inquit.**

2 **Mundus & caro, sua sapientia iudicat contra euangelium, non creditur per Christum remissio peccatorum,**

3 **Externa miracula quae uidentur, internae sanationis & remissionis peccatorum signa sunt.**

4 **Certi sumus, per Christum nos habere remissionem peccatorum ex promissione, quia uerax est, &**

2. Tim. 1. ex potestate, quia deus est.

Dominica

15.

DOMI. XX. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 22.

Loquebatur IESVS cum discipulis in para. &c.

1 **D**e nuptijs Ephe. 5. Iudæi contemptores, occisores, contemnuntur & occiduntur.

2 **T**ales sunt hoïes oës natura, si sibi permittantur.

3 **E**xtra erant gentes. i. mere peccatores, hi introducuntur, Sed hinc eijcitur populus solo nomine Christianus. Non habet uestem nuptialem, qui fidem non habet, qua sola istæ nuptiæ celebrantur, quam ueste amiserunt primi parentes, sua nuditate confusi &c. Fides tegit omne quicquid ex Adam est. Beati quorum remis Psal. 31. se sunt iniquitates &c.

DOMINICA XXI. POST TRINITATIS.

Euangelion Iohan. 4. capi.

Erat quidam regulus &c.

1 **E**xemplum in quo uides quo proficiat imperfecta fides, modo non cesset orare.

2 **L**iberatio à tentatione. Confirmatio est fidei ad persistendum in tentationibus futuris.

DOMI. XXII. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 15.

Simile est regnum cœlorum &c.

1 **S**umma, per misericordiam dei dimitti omnia peccata quantumcunque graua.

Matth. 6. 2 Nihil uero dimitti ei qui non dimittit fratri.

DOMI. XXIII. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 22.

Abeuntes pharisæi &c.

1 Caro semper quærit liberationem carnalem per Christum. Sic isti expectabant, ut mesia manu à Romanis iugo eriperentur, sicut nostri gaudent se carnaliter liberari à pontificibus.

2 De potestate gladij. Cui honorè, honorem, quia numisma Cesaris exhibet, ipsi testantur se subditos, sed tamen sic, ut quæ dei sunt deo. Sic etiã in Ro. 13.

DO. XXIII. POST TRINITATIS.

Euangelion Matth. 9.

Loquente eo ad turbas &c.

1 Christus uenit ut mortem tollat.

2 Opus Christi ridet, tubicines. i. sapientia & iustitia mundi.

3 Præconium fidei, in muliercula tangente fimbriam Christi.

Mar. 5. 4 Vide in Marco. Magistri misere hanc afflixerunt, sed semper deterius habuit.

5 Allegorice. Christus sit resuscitaturus synagogam, & interuenit populus gentium, Ad hoc est copiosa scriptura in Paulo & prophetis.

DOMI. I. POST EPIPHANIAE.

Euangelion

Euangelion Lucae. 2.

13.

Cum esset Iesus annorum duodecim.

1 **A**scendunt Hierusalē sancti Maria & Ioseph etc.

Quid igitur profunt legis opera?

2 **C**hristus præfert uocationem diuinam parētibus, fit subditus. Christus factus est sub lege & parentibus obedit, quatenus diuina uocatio sinit.

Gala. 4.

DOMI. II. POST EPIPHANIAE.

Euangelion Iohannis 2.

Nuptiæ factæ sunt etc.

1 **C**hristus sua præsentia confirmat nuptias.

2 **E**xemplum est hic orandi, Maria quanquam re-
pulsā, tñ nō desistit fidere, sed iubet fieri qcquid præ-
cepturus esset Christus. Vide fidem mulierculæ.

3 **S**ignum, confirmatio Euangelij. Christus præsto est
nostræ necessitati & corporali & spiritali.

DOMI. III. POST EPIPHANIAE.

Euangelion Matth. 8.

Cum descendisset Iesus de monte etc.

1 **D**omine si uis etc. Fides resignat se uoluntati di-
uinae & tamen accedit.

2 **C**hristus tetigit leprosum contra legem. Lex uio-
landa propter charitatem.

3 **N**emini dixeris etc. Euangelion non gloriatur,
sed est uerbum crucis, patitur ignominiam.

B 5 Ostem

4 **O**stende te sacerdotibus, scriptura perhibet testimonium Euangelio.

5 **C**enturio sentit uerbo confici sanitatē. Verbum nihil requirit contra eos qui carnaliter consolari uolūt.

6 **F**ilij regni eijciuntur. i. populus operum non consequitur iustitiam Rom. 9. & 10.

DOMI. IIII. POST EPIPHANIAE.

Euangelion Matth. 8.

Ascendente Iesu in nauis.

1 **I**mbecillitate Apostolorum consolatur nostram imbecillitatem.

2 **O**mnes tribulationes sunt probationes fidei.

3 **C**hristus dormire uidetur, non statim adiuuat, ut confirmet fidem.

4 **C**hristo omnia subiecta sunt. Ideo credamus, etiam si nullum appareat consilium euadendi.

DOMI. V. POST EPIPHANIAE.

Euangelion Matth. 11.

Confiteor tibi pater &c.

1. Cor. 2. 1 **R**atio non capit Euangelium, ideo cum in sapientia mundi, et in iustitia mundi querat salutem non inuenit.

2 **P**aruuli qui nec sua sapientia, nec sua iustitia fiunt, sed credunt.

3 **S**icut soli paruuli consequuntur salutem, ita non cognoscitur pater nisi Christus ostendat, hoc est, nostra sapientia

12.

sapientia nō cognoscit, sed quando fide in cruce cruci-
diti sumus, tunc discimus potentiam dei. Ideo et op-
stea consolatur eos qui crucifiguntur, dicens: iugum Math. 11.
meum suauē est &c.

CALIVD EVANGELIVM Matth. 13.

Simile est regnum cœlorū sagine nisse in mari &c.

Hoc totum Euangeliū discernit administrationem
Euangelicam à ciuili. Euangelion spargitur in om-
nes siue corde percipiant siue contemnant. Gladius
autem punit externa crimina.

Vide sermonem Martini Lutheri De gladio.

DOMINICA SEPTVAGESIMAE.

Euangelion Matth. 20.

Simile est regnum cœlorum &c.

1 Summa Euangelij est, Gentes æquantur Iudæis.
2 i. populus sine operibus æquatur populo operum.

3 Quia populus operū, tanquam debitum poscit,
ideo reijcitur, quanq̄ accipiat ea quæ promissa sunt les-
ge. Nā Iudæi acceperūt promissiones carnales.

DOMINICA SEXAGESIMAE.

Euangelion Luc. 8.

Cum turba plurima conueniret.

1 Non est humani meriti sanctificatio, sed gratiæ
seminantis, quia nisi ille semen afferret, non iustificamur.

Euangelion

- 2 **E**uangelion nō intelligūt, nisi qbus deus reuelat.
- 3 **E**uangelion operatur crucem, ideo ait: Afferunt fructum in patientia, superiores omnes scandalizantur cruce, ideo exciduntur & eijciuntur.

DOMI. QVINQVAGESIMAE.

Euangelion Luc. 18.

- A**ssumpsit Iesus duodecim discipulos &c.
- 1 **E**xemplum ignorantie Apostolorum, quia caro scandalizatur cruce, quae tamen comitatur Euangelion ut supra.
 - 2 **E**xemplum orandi, Quamquam enim cæcus prohibeatur, tamen pergit orare.
 - 3 **F**ides saluum fecit, Hæc gloria fidei est, quam hic adimit operibus.

DOMINICA INVOCAVIT.

Euangelion Matth. 4.

Ductus est Iesus in desertum &c.

- 1 **N**emo Christianus nisi tentetur.
- 2 **C**hristus uicit pro nobis, translata in se imbecillitate nostra.
- 3 **P**rima tentatio de uictu est, uincit autem consolâs eo quod de uictu sollicitis dictum est in Deuteronomio: Non in solo pane.
- 4 **S**ecunda tentatio, de tentando deo. i. si uictus diuinitus datur, ergo non laborabo. Estq; tentatio de prædestinatione

Deut. 8.

15.

destinatione contra fidem, Si prædestinatus fueris, saluaberis &c. Si non, quid speras? &c.

Tertia tentatio blasphemie est, quia quando uicimus, tunc caro incipit gloriari in bonis suis, & se pro deo habere.

DOMINICA REMINISCERE.

Euangelion Matth. 15.

Egressus Iesus secessit &c.

1 Summa, non est personarum acceptor deus, fides Rom. 2. requiritur, hæc impetrat quiduis.

2 Fides misericordiam implorat, sed modum, tempus & exauditionis committit deo, nihil diffidens.

3 Non diffidit, etiam si deus negare uideatur, etiam si aduersari uideatur. Hæc est tentatio fidei magna.

4 Non diffidit etiam si tentetur de prædestinatione quasi ad gratiam filiorum non pertineat.

5 Exemplum hoc habes, quod deus non uult nos sollicitos esse de prædestinatione, sed ut fidamus etiam in peccatis & morte, Hæc est fides magna.

DOMINICA OCULI.

Euangelion Luc. 11.

Erat Iesus eiciens demonium.

1 Nullus liberatur à regno principis tenebrarum nisi per Christum lucem.

2 Hanc gloriam hodie multi blasphemant, dicentes esse hæc

Ioan. 8.

esse heresim non à deo.

3 **Ex** fructibus, à nobis cognoscitur opus tenebrarum,
2. Cor. 2. **Opus** lucis, Non conuenit luci ac tenebris.

4 **Quia** deterius habent qui ad tempus credunt, et
intempore tentationis siue contrariae persuasionis
recedunt. Lege locum. 2. Petri. 2.

5 **Factum** est **et** c. Christus gloriam carnis non agno-
scit, ne in matre quidem sanctissima uirgine. Exem-
plo ergo Christi, uirtutem uerbi praedicare deberet,
qui nihil nisi laudes uirginis garrunt.

6 **In** Beelzebub **et** c. Vide in Euangelistis hoc esse
peccatum in spiritum sanctum, qua de re scripsi.

DOMINICA LAETARE.

Euangelion iohan. 6.

Abijt Iesus trans mare Galilee.

1 **Hic** locus tentationi de uictu medetur atq; ita etiam
am alijs.

2 **Ratio** uictum sperat humano more. Ideo Andre-
as dicit: Quid haec inter tantos?

3 **Hic** in iustificatione, iustificare se querit ratio hu-
mano more, sed fallitur.

DOMINICA IUDICA.

Euangelion Ioha. 8.

Quis ex uobis arguet me **et** c.

2 **Impietas** pharisaica credere uerbo dei non potest,
etiam

etiã si Episcopus sit irreprehensibilis et uita et doctrina.

2 **G**loriam dei quam caeli enarrant, iudicat blasphemiam & stultitiam. Psal. 18.

3 **G**loria Christiani, est ignominia crucis, Ro. 5. Verbum dei est uita aeterna, si seruetur. Quid ergo nobis cum traditionibus humanis?

4 **Q**uem uos dicitis & c. Vide hic factam fidem distinguam à uera, Impij dicunt tantum, et non norunt deum.

5 **E**go sum & c. Hic locus aperte testatur diuinitatem CHRISTI.

6 **A**bscondit se & c. Omnia sunt in manu dei, & nihil accidit nobis ante horam nostram, utcumque seuiant aduersarij, cum autem uenit hora nostra, sciamus esse bonam patris uoluntatem, ut cruce glorificemur.

DE SANCTIS.

IN FESTO ANDREAE.

Ambulans iuxta mare & c. Matth. 4.

1 **V**erbum Christi efficax est spiritu, ut non solum omnia, sed & te relinquas.

2 **V**erbum humanum uanum est, Nisi Christus faciat piscatores. i. mittat praedicatores à se doctos.

IN DIE CONVERSIONIS PAULI.

Ecce nos reliquimus omnia & c. Matth. 19.

1 **N**on solum intellige de nouissimo iudicio, sed etiam de iudicio spiritus in hac uita, quod coepit in spiritualibus accepto

accepto spiritu, confirmatoq; regno CHRISTI.

- 2 Non sunt hic carnales sedes fingenda, Qui abne
Math. 10. gat semetipsum, hic habet iudicium spiritus, quo diiudi
1. Cor. 2. cat omnia, & ipse à nemine diiudicatur, habet pacē &
gaudiū conscientie in hac uita. Itē habet uitā eternā.

IN FESTO PURIFICATIONIS Mariæ.

Postquam impleti sunt dies. Luc. 2.

- 1 Purgatio in lege significauit fructum carnis esse
impurum.
2 Pro Aegyptiacis primogenitis occisis, accepit do
minus primogenita populi. Vbi significatum est, Chris
stum primogenitum fore qui sit uere sanctus domini.
3 Simeon perhibet testimonium Euangelio.
Gala. 5. 4 Fructus Euāgelij sunt pax. Nūc dimittis etc. in pa
ce. Itē lumen, quia tenebræ sunt ubi nō est Euāgelion

ANNUNCIATIONIS MARIAE.

Missus est angelus &c. Luc. 1.

- 1 Oportuit Christum nasci secundum promissiones,
Psal. 88. ex David, ideo hæc sunt indicata.
& 131. 2 Ave gratia plena, habet declarationē in libello à
Martino Luthero.
3 Christi regnum, sedes David patris. Et ut regnum
intelligatur, sunt repetendi hic loci prophetarū Esa.
9. Et Hierc. 23. Saluabitur Iuda, habitabit confidenter
i. p. Christū securi sumus, quanquā sumus peccatores.
Omnia

118.

4 Omnia propagata carnali conceptione sunt impura, ideo Christus ex uirgine natus est.

PHILIPPI ET IACOBI.

Non turbetur cor uestrum. Iohan. 14.

1 Consolatio contra scandalū crucis &c. Et in me credite, scilicet quamuis crucifiger. In domo &c. quia multi apud patrem prædestinati sunt ab eterno, qui tamen sine me glorificari nō possunt. Ergo sunt quædā mansiones. Sed si quo minus. i. quatenus nō sunt paratæ, dixeram uel dixi sepe ante, quod uado morte Iohan 14 mea parare uobis locum.

2 Summa. Sine meritis Christi neminē glorificari.

3 Viam scitis, quia in me creditis.

4 Nescimus &c. Credebant Apostoli, nō tamen capiebant Christum per mortem esse glorificandū. Imperfecta fides in Apostolis, nobis consolatio est, modo cum fundamento Christo perstemus.

5 Crassa fides in Philippo experiri uult, Respondet Christus, Si non uerbis, tamen operibus credite, quod pater in me &c.

6 Amen &c. Significat se regnaturum in suis, ubi apud patrem glorificatus fuerit.

7 Toto Euangelio fidem exigit Christus, uia, ueritas, uita. Iohan. 14

IN FESTO IOANNIS BAPTISTÆ.

C Elizabeth

Elizabeth impletum est. Luc. 1.

Matth. 11. 1 Lex & prophetae qui praedixerunt gratiam orbis uenturam usque ad Ioannem.

2 Idcirco hic omnia festiue praeluduntur, gaudent, & a gratia dicitur Ioannes. Admiratur omnes &c.

3 Quomodo infidelitas matum reddiderat, spiritus sanctus prophetam facit.

4 Confessio credentium.

IN FESTO PETRI ET PAULI.

Venit Iesus in partes Caesariae. Matth. 16.

1 Caro & sanguis non nouit Christum esse filium dei uiui, reuelatione spiritus discitur.

2 Ecclesia uera aliam fidem, & aliud fundamentum non nouit. 1. Corinth. 3.

3 Promissio, quod huic fidei non praeualebunt portae inferorum.

4 De potestate clauium.

IN FESTO VISITATIONIS MARIAE.

Exurgens Maria. Lucae. 1.

Gala. 5. 1 Fides non potest esse otiosa, sed per charitatem reddit proximo, quod accepit per deum.

2 Miracula spiritus dei in foeminis.

3 Magnificat. Vide Martinum Lutherum.

IN FESTO MAGDALENAE.

Rogabat Iesum &c. Lucae. 7.

Signa

1 **S**igna hic uides ueræ respicientie, quæ hypocri-
sis sunt, ubi res non est.

2 **H**ypocrite talibus iustitiam tribuunt. Sed Chri-
stus dicit: Fides tua te saluam fecit. Itē, dilexit multū.

3 **I**tem collatio pharisæi & meretricis.

IN FESTO S. IACOBI.

Accessit ad Iesum mater &c. Matth. 20.

1 **Q**ui secundum carnem sunt, quæ carnis sunt sapi- Roma. 8.
unt, sua quæerunt, gloriam mundi.

2 **C**aro sine cruce uult glorificari.

3 **G**loria carnis & dei diuersa est.

INVENTIONIS S. STEPHANI.

Vos estis sal terræ. Matth. 5. cap.

1 **N**on solum Euangelij doctores, sed & oīm uere
Christianorū doctrina et uita, sal terræ et lux mūdi ē.

2 **S**al infatuatus. s. docentes doctrinas et mandata Esa. 19.
hominum, & superstitiosum dei cultum sequentes. Matth. 15

3 **L**ucerna sub modio. Timor humanus, non audens
predicare ueritatem quam credit.

4 **L**ex debet integre & predicari & seruari. i. se-
cundum radicem cordis.

5 **P**harisæi & sentiunt & docent, peccata operis
externi esse contra legem, Non peccata cordis, aut
saltem minima esse, & nullius reputationis, proptea-
rea in Christi regno sunt minimi. i. nulli.

C a Assumptio

ASSUMPTIONIS MARIÆ.

- Intrauit IESVS in quoddam castellum. Luc. 10.
- 1 Maria est populus gratiæ. Martha est populus legis siue operum.
 - 2 Martha gloriatur & Mariã cõdemnat, Christus Mariæ partem dicit necessariã et bonã & eternam.
 - 3 Nihil enim habet cõmentum de duplici uita, actiua & contemplatiua, ut ociosi monachi finxerunt.

EXALTATIO S. CRVCIS.

- Nunc iudicium est mundi. Ioan, 12.
- 1 Credendum Euangelio dum licet, post paululum non licebit.
 - 2 Christus suo regno, mortis regnum destruxit.
 - 3 Sequitur excæcatio horrenda post Euangelion contemptum. Exemplo sunt Iudei. Exemplo sunt & nostri. Vide sermonem Martini Lutheri. dominicæ.
23. Matthæi 18. cap.

DECOLLATIONIS Ioannis Baptistæ.

- Misit Herodes. Marci 6. cap.
- 1 Euangelion continet exemplum crassæ & contemptricis impietatis.
 - 2 Herodes scit se nequiter agere, Et pergit tamen, sic non est timor dei in carne.
 - 3 Ratio prætexit iusiurandum. Tales sunt omnes homines destituti luce dei.

Matthæi

MATTHAEI APOSTOLI.

19.

Vidit hominem sedentem &c. Matth. 9.

1 Fides Matthaei.

2 Charitas Christi.

3 Collatio peccatorum & pharisaeorum, Et de utriusque iudicium Christi.

4 Increpatio scribarum, qui ignorant quid sit, misericordiam uolo & non sacrificium. Osee. 6. Matth. 9.

5 Tunc seruis deo, quando seruis proximo, peccatori, ignorantibus, aegrotis, pauperibus. Haec autem ignorant pharisaei, quia non sunt opera papistica ad lucrum & gloriam.

IN DIE MICHAELIS.

Accesserunt ad Iesum &c. Matthaei 18.

1 Mundus carnaliter sentit de regno Christi, ideocultum dei fingit carnalem & mundanum.

2 Is Christianus est, qui sentit hoc in se quod Christus. Philipen. secundo.

3 Quod oporteat peccatores, infirmos, ignorantibus suscipere, De scandalo Rom. 14.

4 Scriptura testatur angelos bonos tantum electis seruire, ut hic & psalmo. Angelis suis mandauit de Psal. 90. &c. Item Hebraeorum primo.

DE OMNIBVS SANCTIS. Vide in communi sanctorum infra. Videns Iesus turbas &c.

C 3 Commune

COMMUNE SANCTORVM.
DE APOSTOLIS.

Hoc est præceptum meum &c. Ioan. 15.

- 1 Post fidem nihil exigitur q̄ charitas.
- 2 Hoc nouū præceptū est, quod affectum cordis requirit, nō hypocrisim, nō tantū res, sed etiā animas, ut exponamus pro fratribus gratis, exemplo Christi, qui gratis nos elegit, nos fecit amicos, pro nobis mortuus est, Hæc una lex, omnia nostra mortificat.

QHAEC MANDO VOBIS &c. Ioan. 16.

- 1 Insignis consolatio contra odium mundi.
- 2 Mundus propter uerbū Euangelij nō potest nos non odisse, quia pater ei per spiritum non reuelatur.
- 3 Idcirco Euangelium non fuit, id quod tanta pompa ecclesiastica uiguit, nunc sordet.

EGO SUM VITIS VERA. Ioan. 5.

- 1 Clara uerba contra liberum arbitrium, humanas uires, & reliquam fecem papisticam nihil esse.
- 2 Sermonem Christi creditum mundificare. Quid ergo traditiones humane?

QDE VNO MARTYRE:

Si quis uult post me uenire. Matth. 16.

- 1 Fidei opus mortificatio nostri, donec omnia que adæ sunt, intereant, & perficiatur regeneratio.
- Nisi granum frumenti &c. Iohan. 12.
Idem est

Idem est in hoc Evangelio quod & in superiori

DE PLVRIBVS MARTYRIBVS.

Videns Iesus turbas & Matth. 5.

1 Vides hic beatitudinem longe aliud esse q̄ mundus **In festo**
dus somniat. Hæc est stultitia prædicationis, per quã omnium
placuit deo saluos facere credentes. 1. Corinth. 1. **sanctorũ**

2 Christiani hæc omnia habent, atq; hæc beatitudi-
num prædicatione, magnæ nobis est consolationi.

3 Non enim prædicantur magna merita habentes,
sed qui nihil meritorum, nihil iustitiæ, nihil unde glo-
riantur in se inueniunt, beati prædicantur.

4 Sunt enim Christiani pauperes spiritu, sitientes
iustitiæ, Mites. s. omnibus cedentes, & se inferiores
iudicantes, lugentes, quos sequuntur fructus, ut sint
misericordes, mundo corde, pacifici, & propterea co-
ram mundo maledicti.

DESCENDENS IESVS de monte, Luc. 6. **In p̄ festo**

1 Sanat turbas, Matth. 4. in Fine, id quod scribit Lu- omnium
cas in loco campestri, **Quod** autem sequitur in Lu- sanctorũ
ca, Et eleuatis &c. factum narratur nõ locus. Neces-
se est enim, ut intelligas dominum, post sanationem
infirmorum, rursus ascendisse in montem, & illic ele-
uatis in discipulos oculis dixisse, quod Matthæus
aperte dicit cap. 5. **Et** Lucas discipulorum hic nõ tur-
ba facit mentionem, sicut & Matthæus.

CUM AVDIERITIS prælia &c. Luc. 21.

- 1 In terroribus & opinionibus bellorum, nõ esse de serendum Euangelion.
- 2 Euangelij negocium curandum, quicquid uero mundus minatur, relinquendum domino.
- Math. 10. 3 Capillus de capite uestro non peribit, hora uestra in manu patris est, quicquid continget uobis, Bona uoluntas dei patris erga uos est.
- 4 Non sperandum, ut sine persecutione promoueat^{ur} Euangelium.

CATTENDITE A FERMENTO

phariseorum. Luc. 12.

- 1 Pharisei fermento hypocriseõs oia corruerunt, docentes doctrinas hominum & demoniorum.
- 2 Insipientia eorum nota erit, cum innotescet iustitia in doctrina Apostolorum.
- 3 Reliqua ut in superiori Euangelio, quod solus deus timendus, alia relinquenda deo.

CDE CONFESSORIBVS.

Sint lumbi uestri præcincti.

- 1 Alludit ad seruos qui in illa regione longas portant uestes, quas ad iter præcingunt.
- 2 Lumbos præcingimus, quando omnia quæ carnis sunt, abnegamus per fidem.
- 3 Lucernas gerimus ardentes in manibus, dum præcedimus

cedimus proximis, doctrina lucis & operibus bonis
per charitatem.

4 De eo qd' simus semp uigilantes. i. credentes, &
uerbū dei mordicus tenentes, quod sine fructu nō erit.

NEMO ACCENDIT lucernam. Luc. 11.

1 Quod boni in nobis est, alijs seruire debet, datur
enim manifestatio spiritus ad utilitatem aliorum. 1. Cor. 12.

2 Cordis intentio siue fides & infidelitas, discer-
nunt coram deo opera lucis & tenebrarum.

3 Caro speciem sanctitatis pro luce accipit, quæ co-
ram deo est hypocrisis & tenebræ.

NOBILIS QUIDAM ABIIT &c.

Luca. 19.

1 Vocatis &c. Sine uocatione ne prædica.

Hebre. 5.

2 Si es uocatus prædicator, pecuniā domini expen-
de ad usuram, non admisce tuam.

3 Habet, qui utitur dono dei in salutem fratri, illi au-
getur grā. Nō habet, q nō utitur dono accepto, illi au-
fertur et tandē excæcatur, ut nō uideat q ante uidebat

4 Hic condēnantur merita humana, serui pecuniā à
dño accipiunt, & dominus quia fideles fuerant, pecu-
niam eis dat cū lucro, & insup ciuitates, sola gratia.

UIGILATE QVIA NESCITIS. Matth. 24.

1 De uigilatione supra.

2 Seruus fidelis, in Euangelijs proximis.

C 5 Cibum

1 Cibū .i. uerbū dei. In tempore .i. nulla negligentia

DE VIRGINIBVS.

Simile est regnum cœlorum & c. Matth. 13.

1 **T**hesaurus & Margarita, est Euangelion qd' ab
Matth. 16 sconditū est à carne, Inuenitur autē fidei spiritu, quā

fides ob id renunciat oībus, ut uere possidere possit.

2 **N**ondum discreti sunt hypocritæ à pijs corā mun-
do, id quod fiet in nouissimo die, interim gloriātur se
esse bonos Christianos.

3 **D**octor nō aliud habens quā dei uerbū, is e si q
doctus est ad regnū cœlorū, profert nō ex libro, sed
ex Thesauo cordis sui, legem & Euangelion.

IN OFFICIO DEFVNCTORVM.

Dixit Martha ad IESVM. Ioann. 11.

1 **F**ides in Martha nō minor quā in Petro.

2 **E**go sum resurrectio & uita, Hec est copiosa
Euangelij prædicatio.

QUA VENIT HORA ET NUNC

est & c. Ioannis. 5.

1 **I**nfideles sola uoce CHRISTI reuiuiscunt .i.
Euangelio.

2 **Q**uibusdam Christus dat uitam, & deus pater
quosdam iudicat, sed suo tempore.

Psal. 32. 3 **Q**uod alij Euangelistæ tubam uocant, Iōannes
uocē filij dei dicit, Illius enī uerbo suscitantur oēs in
nouissimo

22.
nouissimo die, cuius uerbo omnia condita sunt.

SICVT PATER SVSCITAT
mortuos Ioannis. 5.

1 **Christi & patris eadem est potentia in saluando & iudicando.**

2 **Vtriusque idem est honor.**

3 **Eadem fide creditur in patrem & in filium.**

4 **Habet uitam eternam, Nota, iam habet. Qui non credit, iam iudicatus est. Nota, iam in presenti.**

OMNE QVOD DAT MIHI
pater Ioannis. 6.

1 **Quos dat pater ueniunt ad filium, siue quos tradit pater, Contra liberum arbitrium.**

2 **Si offendit predestinatio, cogita tibi preceptum esse, ut credas in CHRISTVM, non ut scias predestinationem.**

EGO SVM PANIS VIVVS &c.
Ioannis. 6.

1 **Caro non capit sacra mysteria Christi.**

1. Cor. 2.

2 **Solus Petrus dicit, Ad quem ibimus, uerba uitae eterne habes. Petrus est cui pater reuelat.**

Math. 16.

IN DEDICATIONE TEMPLI.

Ingressus perambulabat Hiericho, Luc. 19.

1 **Etiam camelum. i. diuitem intrare per foramen acus, sed per Christum resipiscetem.**

Resipiscit

2. Resipiscit qui uocem domini uenientis audit & suscipit.

3. Huic mundus aduersatur, in primis hypocritica sanctitas.

4. Ecce dimidium bonorum meorum, est fructus resipiscencie, noua uita.

Gal. 3. 5. Filios esse Abrahæ, quotquot credentes Christi suscipiunt, ex Paulo.

6. Statura pusillus est, qui in se non inuenit, quo Christum uideat.

E V A N G E L I A F E R I
arum Quadragesimæ.

C I N D I E C I N E R V M.

Cum ieiunatis. Matthæi sexto.

1. Hypocritarum opera damnat, quia non sunt ex fide, Nam querunt sua, id est, corde respiciunt terram ubi habent thesaurum suum, id est, quod querunt.

2. In omni opere, simplici oculo aspiciendum ad deum, hoc est, thesaurum habere in cælis.

Luc. 7. 3. Unge caput tuum, & faciem laua, id est, letus appareas hominibus, More terræ palestine loquitur, sicut alibi, Oleo caput meum non unxisti. Id quod ho-

Ironia. 4. Scriptura solum contra hypocrisim destinata est. Nam crassa ista uitia etiam mundus damnat.

5. Factum

Factum non est lex, Et ieiunium Christi miraculū fuit, sicut ambulare super mare, Oportet hypocritas errare nō solum in imitatione sanctorum, sed etiā in imitatione (ut putabant) ipsius Christi.

FERIA QVINTA.

Cum introiisset Capernaum, Matthæi 8.

1 **Raceto** & c. Fides uera necessitatem proponit deo, modum liberationis non præscribit, sed deo cōmittit. Sic supra leprofus.

2 Fides uera soli Christo tribuit sanitatē, id est, ut Ioan. 18. stitiam, non carnis præsentiam requirit, sentit regnū Christi esse in spiritu, non in elementis mundi huius.

3 **In Israël** & c. Ne apostoli quidem tantam fidem habebant, quibus in fine dixit, expedit uobis ut ego uadam alioquin paracletus non ueniet. etc. Vides pa Ioan. 16. racletū negari ijs, qui in externo Christi cultu herēt.

4 **De susceptis gentibus**, id est, peccatoribus, Et re Rom. 11. ctis Iudæis, id sanctulis.

SEXTA FERIA POST CINERVM.

Audi istis quid dictum sit & c. Matthæi 8.

1 **Christianam dilectionem non esse**, si non ex corde diligas etiam inimicum. Hoc natura non habet, sed fidei spiritus præstabit.

2 **Dictū est** & c. i. Sic prædicatū ante, finxerat enī hoc sophistica traditio. Deut. 7. & 12. contra legem

Leuit. 19. Non queras ultionem &c. Diliges amicum, ubi legendum est, proximum. Et quæ Prouerb. 25. Si esurierit &c.

3. De hypocritarū iustitia. Vide supra de ieiunio.

SABBATHO POST CINERVM.

Cum sero esset factum &c. Marc. 6. cap.

1. Tentatio fidei. 1. Pet. 1. In quo exultabitis &c.

2. In tentatione absens esse, et dereliquisse uidetur Christus, Idcirco laboratur, ita ut ne rediens quidem putetur adesse.

3. Hæc oīa egregie ignoramus, quæ antea credere uidebamur, ut nō simus cōfidētes nobis. 2. Corinth. 1.

4. Quotquot tangunt fide Christum, sanari, exemplum mulieris fluxu sanguinis laborantis.

FERIA SECUNDA POST INUOCAUIT.

Cum uenerit filius hominis Matth. 23.

1. In extremo iudicio non requiret Christus opera papistica, quæ ignorat, sed opera charitatis in proximum, & hæc ipsa ex fide.

2. Atque hæc ipsa opera ex fide iudicabit, Mihi inquit fecistis.

3. Scriptura de iudicio operum loquitur, nam aliter iudicium dei non potest describere, quia corda uidere non possumus, sicut ferè ubiq; scriptura sese nostræ intelligentiæ, ut paruulis accomodat.

Hos

4 **Hos benedictos a patre uocat. i. Fideles. Illos maledictos. i. infideles.**

5 **Fideles ignorant sua bona opera, licet omnia faciant. Infideles excusant, quod nunquam habuerint occasionem benefaciendi.**

FERIA TERTIA POST INUOCAUIT.

1 **Cum intrasset Iesus Hierusalem &c. Matth. 21.**
2 **Conturbantur impij ad aduentum Christi saluatoris. In primis Hierosolimita. i. qui Prae ceteris sanctitatem sibi uendicant, hoc est, hypocrite, Christi aduentum simulant se diligere.**

3 **Eiectis nundinationibus papisticis, recipit & sanatur in ecclesia sua caecos & claudos. i. peccatores haereticus traditionibus humanis uexatos, ut uidere iustitiam dei, & incedere in uia iustitiae non possent.**

4 **Indignantur pharisaei Osianna acclamari Christo. i. Euangelion predicari a paruulis. Ideo illos deseruit. Matth. 11. Abscondisti haec a sapientibus, et reuelasti ea paruulis. Christi gra, haec oia uidemus hodie.**

FERIA IIII. POST INVOCAUIT.

1 **Accesserunt ad Iesum turbae, Matth. 12.**
2 **Signum Iona factum. Non est aliud expectandum, impij namq; quotidiana signa negligunt, de quibus dicitur. Si Mosem & prophetas non audiunt &c. Luc. 16.**
3 **Gravius iudicium est illis qui audierunt Euangelion Ioan. 15. et con-**

Et contempserunt. Verendum, ne hodie auditu Euangelij, deus uelit nos grauius damnare, Orandum ergo etc
3 Carnis fiduciam abiicit Christus, et non respicit, ne in matre quidem aut sanctis, ut tandem obstruantur ora hypocritis et superstitiosis.

FERIA V. POST INVOCAUIT.

Si manseritis in meo sermone. Iohan. 8.

1 Non sunt Christiani siue discipuli Christi, qui ad tempus credunt, et in tempore tribulationis recedunt.
2 Non intelligunt Euangelij gratiam, qui non manent in uerbo CHRISTI.

3 Nulla libertas spiritus, nisi per ueritatem. i. Euangelium CHRISTI.

4 Collatio seruorum et filiorum.

5 Qui Euangelion non sustinent, ex diabolo sunt.

6 Contra doctrinas et traditiones humanas.

Gal. 5. Opera Abrahæ sunt, fides, quæ per dilectionem operatur. ratur. Credidit Abrahâ deo et c. Ergo obediuit eius
Gene. 15. uerbo Iohan. 6. Hoc est opus dei, ut credatis et c. Opus
Rom. 4. diaboli est infidelitas, Gene. 3. quæ producit odium.

FERIA VI. POST INVOCAUIT.

Post hæc erat dies festus Iohan. 5.

1 Aqua quinq; porticibus cincta, lex est, quæ nõ sanat nisi spiritu mota, sicut quodq; uerbum non sanat sine spiritus motione. Sicut aqua baptismatis sine baptismas

ptismate spiritus non sanat.

² Absq; signo aquæ sanat Christus, ut discas in nubila confidere.

³ Sabbathū est &c. Libertatē phibēt à Christo datā.

⁴ Grauius iudicium est illis, qui audientes Euangelion contemnunt etiam, ut supra.

SABBATHO POST INVOCAVIT.

Assumpsit Iesus Petrum, Matth. 17.

¹ Gloria regni Christi hic præostenditur, siue gloria resurrectionis.

² Lex & propheta in Christum consentiunt, & in Christo cessant Moses & Helias &c.

³ Caro uult ante crucem & sine cruce glorificari. Petrus &c.

⁴ Hic est gratia per Christum Ephe. 1. Dilectos nos reddidit in dilecto filio suo, Sicut Christus non potest non esse dilectus, ita & nos in Christo.

⁵ Ipsum audite &c. Autoritas uerbi Christi, omnis doctrina non Christi, ad salutem inutilis & noxia.

FERIA SECUNDA post reminiscere.

Ego uado & queretis me &c. Iohan. 8.

¹ Hypocrite quia uerba Christi ignorant, sed alia uia querunt salutem in peccato suo. i. in infidelitate morientur, quandoquidē Christū quē ore cōfitentur, nō credunt Christū esse. i. dei iustitiam. 1. Corinth. 1.

D Vos

- 2 Vos de deorsum estis &c. Caro est ignorans dei
 1. Cor. 2. Animalis homo non percipit &c.
 3 Principiū q̄ & loquor uobis etc. Lege principio,
 uel prorsus id qd̄ loquor uobis. i. uerbū dei patris. loq̄
 quor, & plane ego sum illud ipsum uerbū Iohan. 1.
 4 Multa &c. Euangeliū iudicat & damnat omnia
 nostra, siue omnē hominū iustitiam. Idcirco iustā per
 sequendi rationem putant se habere hypocrite.
 5 Sed qui &c. Vos mea damnatis, sed non sunt mea
 Occupatio est.

6 Cū exaltaueritis &c. Morte Christi & resurrecti
 one declaratū ē Euāgeliō Christi eē uirtutē dei Rō. 1.
FERIA III. POST REMINISCERE.

- Super cathedram Mosi &c. Matth. 23.
 1 Sup̄ cathedrā Mosi sedēt q̄ docēt q̄ Moses docuit.
 2 Onera grauia sunt lex, Act. 15.
 3 Hypocrite nesciunt legem esse cognitionem pec
 cati Rom. 7. & urgere in Christum Galat. 3.
 4 Collatio fastus hypocritarū, & Christian rū mo
 destie, illius plena sunt hodie omnia, sed tecta specie
 sanctitatis & sapientie. Vide in Euangelio sequenti
 magistrorum nostrorum fastum, clericorum sanctita
 tem. Item facta superstitiosorum.

FERIA IIII. POST Reminiscere.
 Ascendens Iesus Hierosō. &c. Matth. 20. cap.

1 Viam ad gloriam ostendit, & simul eos consolatur contra scandalum crucis.

2 Caro non intelligit gloriam dei, sed uult carnaliter glorificari, & de Christo gloriari.

3 Non erit ita inter uos & c, Gentes sunt qui dominari querunt.

FERIA QUINTA.

Non possum ego ex me & c. Iohan. 5.

1 Non possum, pudeant liberi arbitrij assertores.

2 Opus Christi. Iudicium & uerbum esse dei.

3 Neq; uocem & c. Contra legem uidetur dicere, sed nemo intelligit uerbum nisi per Christum et Christi spiritu Iohan. 1. Deum nemo uidit unquam, & pater testificatur de Euangelio & c.

4 Scripturae scrutanda sunt, Illae testificantur de Christo & iudicant siue accusant et damnant omnes Christo non credentes.

5 Qui gloriam ab hominibus querunt, & titulos uanitatis diligunt, Christi Euangelion nunquam intelligunt. Esai. 66. Quomodo inquit potestis credere?

6 Argumentum sic intellige, Si Mosi in quo speratis non creditis, nequaquam meis uerbis credetis, quae & contemnitis, & impium iudicatis.

FERIA SEXTA.

Homo pater familias plantauit uincam Matth. 21.

De uinea Esa. 5. **O**mnia parauerat deus, quæ ad uineam Iudaicam pertinebāt, ut uideas nostras præparaciones esse nihil. **Q**uesiuit per suos prophetas & prædicatores, & tandē per Christū fructum fidei, sed **Matth. 7.** mala arbor non profert fructum bonum, labrusca nō uua producuntur, ubi contemnitur uerbum dei.

2 **Hic est heres** &c. **D**urū uerbū contra Iudæos, quod uidentur eū intellexisse esse Christū et heredē Iudaici regni. **Esa. 9.** Super soliu Dauid &c. **Lu. 1.** dabit illi &c. **Sed** quia ipsorū omnia damnabat, & ipsorū gloriæ & lucro per Euangelion decessit, excoccati sunt. **Deinde** eū uidere non potuerunt. **1. Cor. 2.** Si cognouissent &c. **Act. 3.** Scio qd' per ignorantia &c. **Videant** hic nostri, qui suæ gloriæ et lucro timēt propter Euangelion. **Spiritus** dicit. **Attollite** portas etc.

Psal. 23.

SABBATHO.

Homo quidam duos filios hab. **Luc. 15.**

1 **Collatio** peccatorum ex sola gratia susceptorum, & populi legis stulte in operibus legis gloriantis.

2 **Decedit** à deo & turpiter sua perdit, qui acceptis dei donis, sanitate corporis, pulchritudine, diuitijs, ratione &c. contra datorem abutitur. **Is** famem patitur quando reuelatur peccatum, & conscientia coeperit urgere, tunc siliquis. i. doctrinis demoniorum et traditionibus humanis querit liberari. **Nō** saturatur sed deterius

21.

deterius habet, adhuc est in regione tenebrarum, do-
nec ad panes patris reuertitur.

3 Non nostrum est, quod reuertimur. Cum adhuc **Hiere. 15**
inquit longe esset &c.

4 **Hic** obliuiscitur dicere qd' praeinstituerat. Fac me
sicut unū ex mercenarijs etc. **Qui** uere à patre intus
suscipitur ut filius, nō cupit esse mercenarius, sed oīa
cōscientia misera, promittebat ante se facturū, nescio
quæ, sicut fit. Tūc enī uere cognoscit oīa ex gratia si-
bi offerri, & nullo merito. Mercenarij sunt iustitiarj.

5 **Cito** proferte etc. Nihil tardat pater. Stola prima
i fides quam perdiderat. **Annulus** signum fidei, chari-
tatis opera. **Calceamenta**, cursus in euangelion prae-
dicandum, **Ephē. 6. Vitulus**, Christus occisus. **Sympho-**
nia & chorus, pax & gaudium conscientiae. **Summa**,
Iudei hypocritæ. **Gentes** peccatores.

6 **Hypocritæ** odio habent dei iustitiam, & condem-
nant peccatores, sequētes euāgelion, nullo merito su-
sceptos, Insuper hoc sentiunt, sed falso hypocritæ.

7 **Et** tot annis seruiō tibi etc. Et nunquā dedisti mi-
hi, quia nunquā uerum gaudiū domini in conscientia
sentiunt, sed solantur se arrogatione sanctitatis ope-
rum, quæ tamē cadat necesse est, in tētatione et morte.

FERIA SECUNDA post Oculi.

Quanta audiuius facta & c: **Luc. 4. ca.**

D 3 Christus

1 **Christus ostendit se à gentibus suscipiendum, & gentes præfert.**

2 **Hypocrisis nõ sinit se suaq; condēnari, et uiolētia utitur, ubi se uidet scripturis supari, quos res ipsa declarat, homicidas in corde esse, q̄ sibi scētitatē arrogāt.**

3 **Iesus aut̄ &c. Fideles sciūt oīa esse in manu dei, & sciunt mundū furere &c. ante horā nihil facient nostri aduersarij, cū deus uoluerit quid fugiam?**

FERIA III. POST OCULI

Si peccauerit in te frater tuus &c. Matt. 18. cap.

1 **Excōmunicatio ecclesiastica, quā hodie ignorāt excōmunicati illi excōmunicatores, q̄ pro suo lucro tradūt aīas Sathanæ, quas Chrūs suo sanguine redemit**

2 **Quæcūq; alligaueritis &c. Vides ecclesiæ traditas clauēs, ne quis cōtemnet iudiciū ecclesiæ, si habeatur pro ethnico & publicano. Timeat hoc quicūq; post has monitiones excluditur, uel à duobus fidelibus. Nam hodie ecclesiæ publicæ faciē non uidemus, ut liceat nobis isto iure publice uti.**

3 **Iterū dico uobis &c. promissio magna ijs, qui cōsenserint in hac promissione, Ego audeo confiteri fratri peccata mea, & cōmuniter orare cū eo pro peccato meo, & certus sum, quod dimittitur, quia dicit de omni re, quamcūq; petierit &c. Sed non debeo inde alijs facere præceptū cōfitendi.**

Semper

4 Semper iniuria quantacunque, est condonanda fratri, alioqui nondonatur nobis.

FERIA QVARTA post Oculi.

Quare discipuli tui transgrediuntur etc. Matth. 15. cap.

1 Egregius locus contra traditiones hominum.

2 Opera infidelitatis damnant, non res externae, quas 1. Tim. 4.

creavit deus ad utendum cum gratiarum actione. Psal. 115.

3 Ois platio etc. Oia praetercunt praeter dei uerbum.

4 Caeci, duces caecorum etc. Aduerte quoque quod dominus quoque daret in Esa. quia trepidat et timet quasi deum, ad has traditiones dices. Timuerunt me mandatis hominum. Esa. 29.

FERIA QVINTA.

Operamini cibum etc. Ioan. 6.

1 Cibum Christi, et opus dei, est credere in Christum.

2 Caro hunc cibum non intelligit nisi carnaliter.

3 Manna non iustificabat, fides iustificat.

4 Manducas et bibis Christum dum credis, ut maneat in eo, et ipse in te.

FERIA SEXTA.

Venit Iesus in ciuitatem Samariae, Ioan. 4.

1 Hic Christus describitur fugiens, fatigatus, esuriens, sitiens, ut hac imagine consolemur nos peccatores, quia talem habemus principem.

2 Gentilis et adultera quanta modestia suscipitur, et docetur, occasione utcumque accepta. De fomite uiuo. i.

fide quæ salit in uitam æternam.

3 **C**erte phariseus hanc ne uita quidẽ dignam iudicasset. **V**nde ipsa ait. Non conueniunt Iudei Samaritanis &c. **H**ic gentiũ uocationẽ significat, hic se consolentur peccatores, qui se peccatores agnoscunt.

4 **D**e adorando in spiritu &c. **T**ales pater querit, ergo carnales adoratores non uult, qui est externus ille & fictus dei cultus.

5 **C**hrisus est salutem peccatorũ, nõ querit sua.

6 **P**ropheta laborauerunt, credentes promissionibus nondũ exhibito Christo, uerbũ dei & semẽ primi acceperunt. Iam oĩa parata sunt, quæ ipsi expectauerunt.

Ipsi prædicauerunt uentura, uos exhibetis præsentia.

SABBATHO.

Perrexit Iesus in montem Oliueti. Iohan. 8.

1 **N**on prohibet Christus plecti adulterium.

2 **S**ed suo officio fungẽs ostẽdit oẽs esse peccatores.

3 **L**ex exigit pœnam. Euangelion cõdonat omnia ex corde resipiscenibus.

4 **V**erũ, deus solũ nouit qui ex corde resipiscunt.

Ergo legis ministris manet integrũ ius gladij, quantum cunq; resipiscant peccatores uel malefactores corã deo, nisi spiritus in ministris legis aliter iudicauerit, ut parcatur illi, cui etiam parcat communitas &c. **H**ic ministri utantur sua libertate, lex nõ cogit eos.

Feria

FERIA II. POST LAETARE. 29.

Prope erat pascha &c. Iohan. 2.

1. Quid aliud hodie ē ecclesia q̄ clericorū nūdiatio?

2. Cultū dei uocant. i. Timoth. 4. Estimantes quæsum pietatē, sed Christus eos eicit ē regno suo.

3. Et hic aliud signum non accipiūt q̄ Ionæ prophete, ut supra.

4. Nō credebāt &c. Exemplū, ne permittamus nos iudicijs hominū, q̄ etiā nescimus quid sit in homine. 1. Cor. 2.

FERIA III. POST LAETARE.

Cum iam dimidium festi Iohan. 7.

1. Quomō hic literas &c. Caro nō aliā sapienciā nouit quā humanā, spirituales aut̄ sunt theodidacti.

2. Nemo cognoscit Euangelion esse uerum, nisi qui quesierit obsequi uoluntati patris.

3. Gloriam suā non dei quærit, qui sua prædicat, & docet humana somnia, siue uerbum dei sine spiritu.

4. Hypocritæ simulant legem, & non faciunt, et cōdemnant libertatem Euangelij.

5. sicut Iudæi dicunt se scire unde Iesus sit, & non eū esse Christū. Sic et hodie dicūt hypocritæ se scire

Euāgelion, et tñ Euangelion non iustificare, hoc est, Euāgelio nō esse Euāgelio, et Christū nō eē Christū.

6. Nondum hora &c. ut supra.

FERIA QVARTA

Præteriens Iesus, Ioan. 9.

- 1 **R**atio sic argumentatur. Hic patitur, ergo est peccator. Illi omnia bene succedunt, ergo est deo charus, Argumentum amicorū Iob per totum fere librum.
- 2 **C**hrūs aut ait, crucē imponi nobis ad gloriā dei.
- 3 **D**onec dies est. i. donec appareo in mundo per Euangelion. Venit nox. s. dum non apparebo, ubi nō prædicabitur, tunc nemo poterit operari opera dei.
- 4 **L**uto credo legem significari, quæ indicat cœcitatē, non aufert, donec uerbo Christi lauentur, baptismo spiritus. Nam cœcus, omnes nos significat natura, & à natiuitate carnis cœcos esse, quæ cœcitas cedit in gloriam dei, dum ex mera gratia nos illuminatos agnoscimus. Aduerte obedientiam cœci & c.
- 5 **C**onfitetur & prædicat intrepide Christum benefactorem, quis fuerit, unde excommunicatur, & blasphematur eius uerbum.
- 6 **N**os scimus quod Mosi locutus est etc. Hæc est grauis tentatio, dum ratio uerbo dei, uerbū dei opponit.
- 7 **T**entatio facit ut propius Christū agnoscamus.
- 8 **I**n iudicium & c. Matth. 11. Abscondisti hæc à sapientibus & c. Esa. 6.

FERIA QUINTA.

- 1 **P**ater meus usque modo operatur & c. Ioan. 5,
Qui damnatis meum opus in sabbatho, damnate
& pater

Et patrem qui nunquam operari cessat; pater & filius **30.**
us unius sunt uoluntatis, & eadem operantur.

2. Reliqua in Euangelio pro defunctis.

3. Locus de sabbatho.

FERIA SEXTA.

Erat quidam languens, Ioan. 11.

1. Mors, et oia mala, inflicta sunt nobis ppter peccatū. Roma. 5.

2. Promissus erat Christus, ut à talibus liberaret,

3. Deus uult in nostris malis glorificari. Consolatio
respiscendum. (rimus.

4. Bona opa facim9, dū crucē nobis à deo ipositā se-

5. Lapidare & c. Infirmittatis Apostolorum exem-
plum, ad nostram consolationem.

6. Nonne duodecim horæ diei & c. id est, tempus
mei ministerij, non perdurabit. Significat illum esse in
luce, & non impingit, qui sequitur suam uocationem
utcunque impedire nitatur mundus.

7. Ut credatis ergo ut glorificetur & c. Item de cœ-
conato.

8. Moriamur. Hec est confidentia nōdum tentati.

9. Fides Marthæ sicut Petri. Matth. 16.

10. Euangelion. Ego sum resurrectio & uita, qui
credit & c. Ista est summa summarum huius historiæ.

11. Infrenuit & c. Indignatus aduersus regnū mor-
tis, quod uenerat destructurus.

Omnia

12 Omnia agit & iubet Christus, quo exerceat fidē
duarum sororum & discipulorum.

Rom. 10. 13 Ego autem & c. Fides semper auditur.

14 Verbo Christi suscitatur mortui. Doctrina hoīm

SABBATHO. (hic nihil possunt.

Ego sum lux mundi, Ioan. 8.

1 Sine Christo oīa esse tenebras, nihil intelligi aut re
cte iudicari sine hac luce. Quid ergo nobis cū traditi
onib9 humanis? Quid cū cōsuetudine? Quid cū Fran-
cisco et Augustino? Quid cū iustitijs operū? Mūdus ī
tenebris est, quicqd nostrū est, damnatū est sine Chrō.

2 Hypocritæ patrē deū ignorāt, quē tamē maxime
videntur colere, quia Christū dei iustitiā esse nō cre-
dunt, et si credere se dicāt, tamē mentiuntur, quia fa-
ctis negant, id est, alia uia querūt salutem. Titum. 1.

FERIA II. POST IVDICA.

Adhuc modicum tempus uobiscum sum, Ioan. 7.

1 Adhuc. i. nondum uenit hora mea, ut me capiatīs.
Consolatio, quod ante horam à deo constitutam nihil
fiet nobis. Vbi uero uenerit, certi sumus, quod hæc cō-
tingunt uobis, bona patris uoluntate.

2 Hypocritæ uerba Christi ignorant. Contra Ioan.
14. uiam scitis & c.

3 Euāgelion, si quis sitit ueniat ad me et bibat, Qui
credit & c. Si quis sitit iustitiam, si quis in se non inue-
nit ill-

nit iustitiam. Consolatio maxima peccatoribus.

31.

FERIA III.

Ambulabat Iesus in Galilea, Ioan. 7.

1. **Fuga Christi**, ne temere nos committamus & obijciamus morti, dum non opus est, ne cadamus. Ceterum uocatio dabit occasionem, quando ueniet hora nostra.

2. **Fratres sunt consanguinei & ciues eius**, Ioan. 1. sui eum non receperunt.

3. **Vides hic carnis nullam prerogatiuam**.

4. **Tempus meum etc.** Vos uultis glorificari in carne mea, & mundi queritis gloriam, ad quod semper tempus habetis in mundo, ego non possum ante tempus glorificari.

5. **Quidam dicebant etc.** Natura Euangelij, ista parit.

FERIA QVARTA.

Facta sunt Encœnia, Ioan. 10.

1. **Encœnia**, dedicatio ex institutione Machabeorum, non ex lege.

2. **Loquor etc.** Verbo meo non creditis, quia non ueni terrenus rex, qualem Messiam speratis.

3. **Deus testificatur per opera de Christo**, & adhuc testificatur in corde, Roma. 8.

4. **Euangelion.** Oues mea uocem meam audiunt. Sin. Ioan. 6. gula uerba sunt tractatu digna.

5. **Consolatio maxima.** Oues Christi perire non possunt.

6. **Locus de diuinitate Christi.**

Feria

FERIA QVINTA.

- Cum audisset quidam de turba, Ioan. 7.
1 **N**atura Euangelij facit dissentionem, Num d Galie
lea &c. Etiam scriptura producitur contra Christū,
tanta obstant ne credatur.
2 **N**unquam sic etc. Tam potens est dei uerbum &
efficax, ut etiam increduli fulgore huius lucis terreatur,
sicut et hodie (Christo gratia) uidemus.
3 **N**unquid ex principibus etc. Testimonium sibi
sue reddant cœcitat. Sua enim sapientia perierunt,
dum uulgus, stultum iudicant esse.
4 **N**icodemus, testimonio est contra illos, etiam ex
principibus quosdam credidisse, Ioan. 3. & 12.

FERIA SEXTA.

- Collegerunt pontifices, Ioan. 11.
1 **H**oc consilium quoq; est in concilio congregatis.
Timemus perdere populum, honorem, pecuniam, sci
licet si prædicabitur Euangelion, sic omnes credent.
2 **P**rophetia Caiphæ.
3 **I**am destinata est malicia in mortē Christi, audito
Caypha, q; iam penitus occupauerit corda eorum Sa
than, sicut de iuda legis.
Luc. 22. 4 **N**on palam &c. Noluī se obijcere morti ante ho
ram, ut supra.

SABBATHO POST IVDICA.

Et in

32.
Et in profesto Ascensionis.

Pater uenit hora &c. Ioan. 17.

1 **V**enit hora, scilicet, ut glorificer per mortem, & redimam quos mihi dedisti.

2 **C**larifica, scilicet resurrectione, Clarificat resurrectione per orbem.

3 **E**uangelion, hæc est uita æterna, quid ergo opus Romæ, 1. est alia cognitione.

4 **P**riusquàm mundus etc. Ad prædestinationē pertinet, sic et nos. Ephe. 1.

5 **M**anifestaui &c. Exponit quod dixerat, clarifica uite &c.

Christiani non sunt mundus, Sed tamen in mundo i. periculo, ergo opus habemus pontifice Christo qui intercedat apud patrem, sicut hic facit.

7 **S**anctifica eos. i. tuos. Segrega eos tibi in ueritate. i. in uerbo

1. Tim. 2

8 **N**on pro eis autem rogo &c. De nobis prædixit orauit patrem.

9 **U**t omnes unum sint &c. Gratia Euangelica hæc est, quam mundus capere non potest, Est enim opus dei patris hæc unitas.

F I N I S.

14148-4

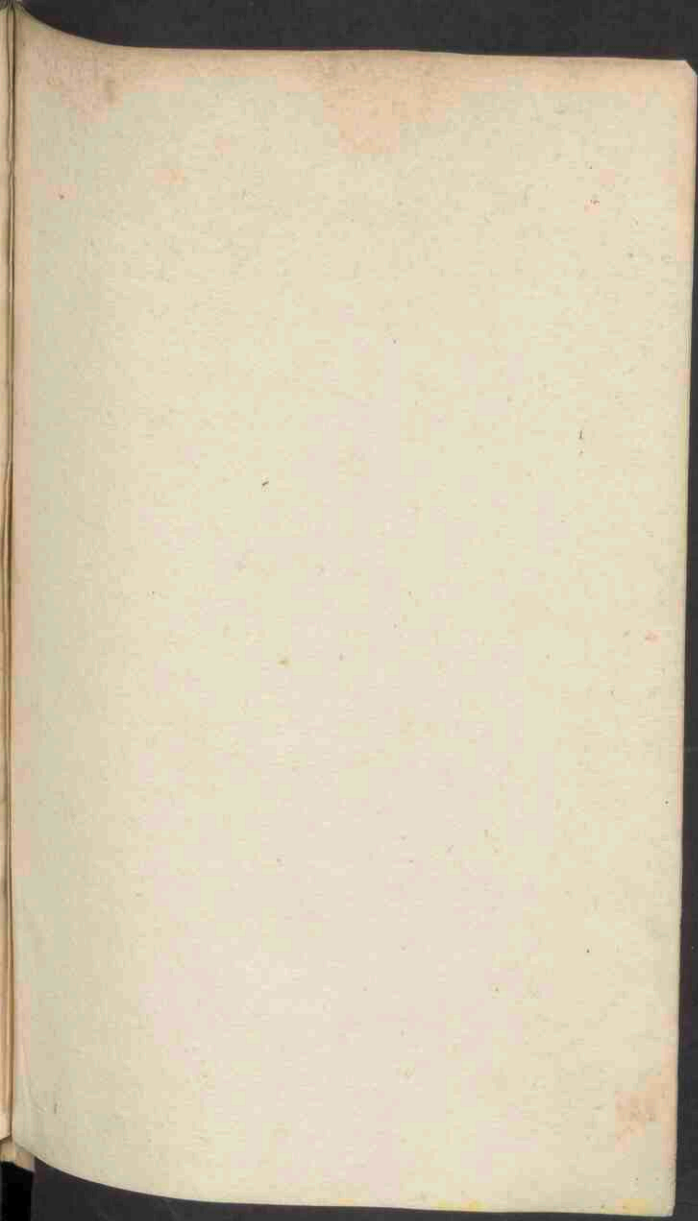
59014

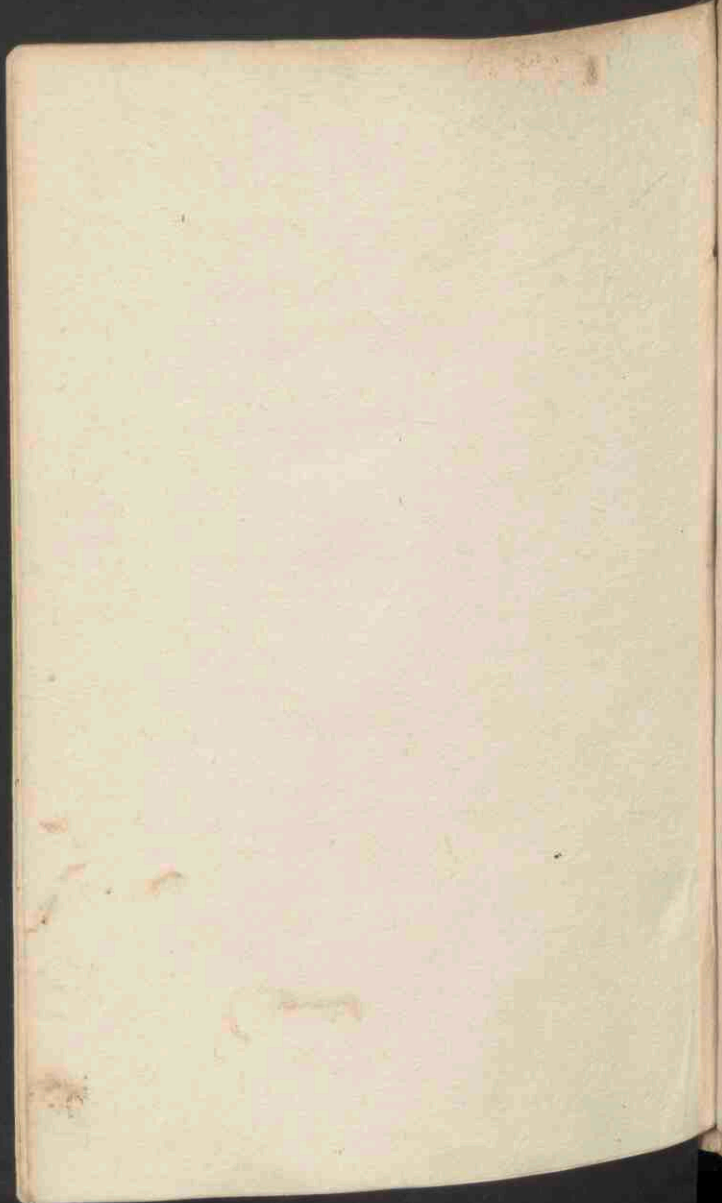
22

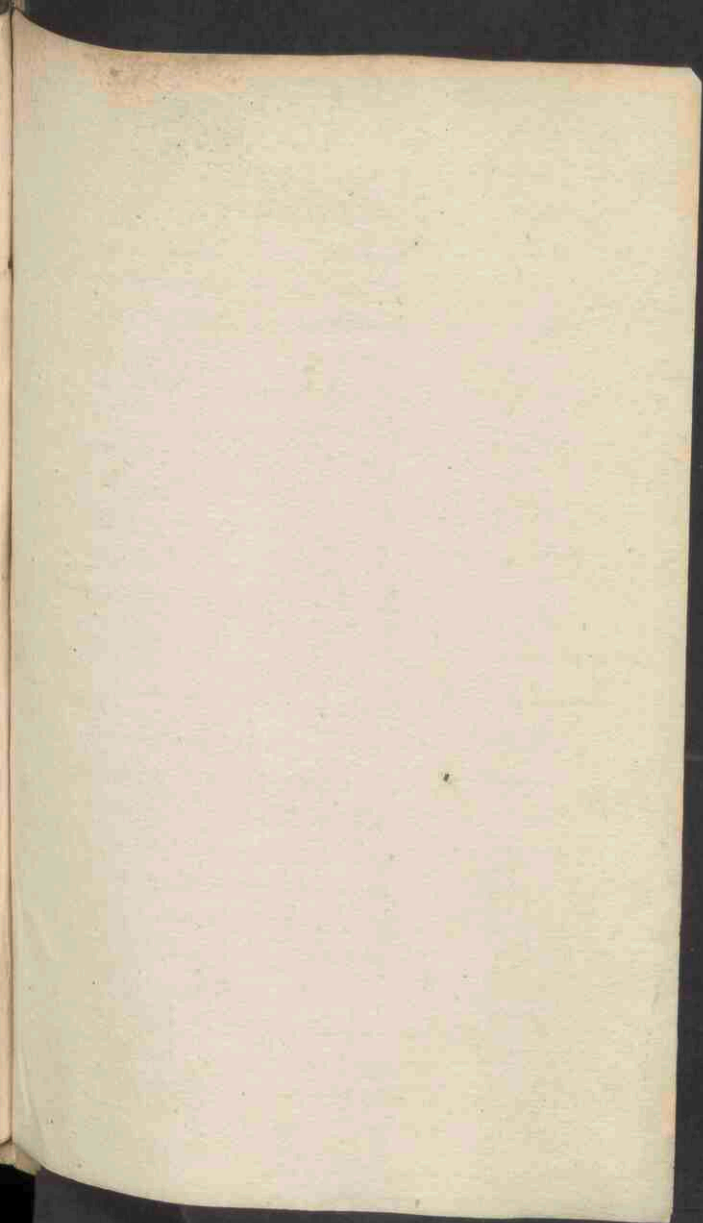
Handwritten text at the top right, possibly a title or header.

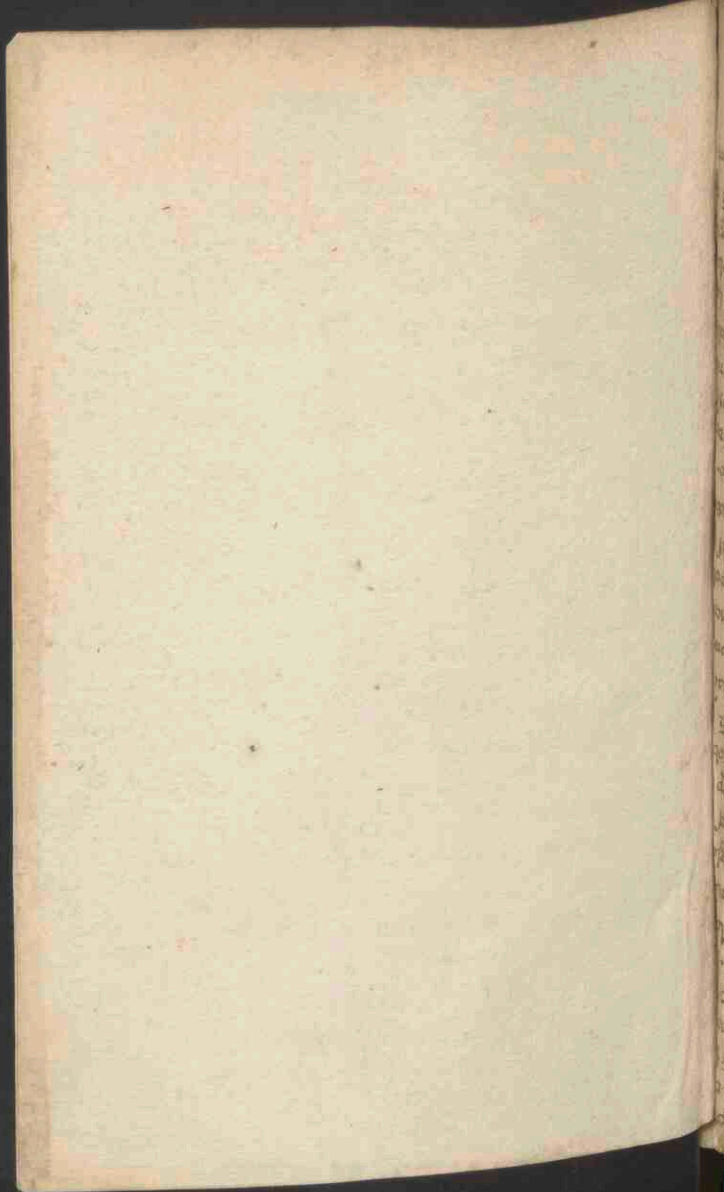
Main body of handwritten text, appearing to be a list or a series of entries, though the script is very faint and difficult to decipher.

Small handwritten text or signature at the bottom center.

Faint handwritten text in a Gothic script, likely a marginal note or the left-hand page of a manuscript. The text is difficult to decipher due to fading and bleed-through from the reverse side.

Faint handwritten text in a Gothic script, likely the main body of a manuscript page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. Some words and punctuation like 'et', 'quod', and 'cum' are faintly visible.

